

5) วรรณกรรมเกาหลี

ถ้าแบ่งยุควรรณกรรมเกาหลีเป็นสองสมัย คือสมัยก่อนอิทธิพลตะวันตก กับสมัยหลังอิทธิพลตะวันตก ก็จะได้เรื่องราวย่อ ๆ ดังต่อไปนี้ (1)

สมัยก่อนอิทธิพลตะวันตก

วรรณคดีเกาหลีได้รับอิทธิพลจากลัทธิชามัน (Shamanism) ซึ่งสอนให้คนรู้สึกว่าเป็นสิ่งไร้สาระและสอนให้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ความรู้สึกนึกคิดเช่นนี้เป็นพื้นฐานของกวีนิพนธ์ในยุคแรก ๆ ของเกาหลี

วรรณกรรมเกาหลีที่เป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏอยู่ในสมัยปลายคริสต์ศตวรรษที่ 8 ใช้ภาษา อิดู (Idu) ซึ่งปรับปรุงขึ้นมาจากภาษาจีนทั้งตัวอักษรและเสียงอ่าน ภาษาอิดูนี้ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมในสมัยราชอาณาจักร Silla หรือชินลา (2) เป็นฉบับแรก และในกวีนิพนธ์อื่น ๆ อีกประมาณ 25 บท จนถึงต้นศตวรรษที่ 11 ต่อมาชาวเกาหลีก็ได้สร้างตัวอักษรของตัวเองขึ้นในปี

---

(1) in-sób Zóng, *An Introduction to Korean Literature*, Hyangnin Sa, Seoul, 1970-pp. 1-7

(2) ราชอาณาจักรชินลานั้น ปกครองแคว้น แคว้นแถบ ตะวันออก เนืองใต้ของแหลมเกาหลี เป็นแคว้นอิสระที่มีอารยธรรมสูงวรรณคดีเก่าแก่และมีคุณค่าของเกาหลีเกิดขึ้นในราชอาณาจักรชินลานั้น

1443 ทั้งนี้เพื่อให้ตรงกับเสียงที่ใช้ในภาษาเกาหลี ตัวอักษรนี้ไม่เหมือนอักษรจีนสมัยคลาสสิก นับแต่นั้นมาวรรณคดีเกาหลีก็เริ่มมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

กวีเกาหลีส่วนมากใช้นามปากกาไม่ใช้ชื่อจริงมักจะแต่งบทประพันธ์เกี่ยวกับธรรมชาติ คนเกาหลีเป็นชาติที่รักสันติภาพ ลัทธิขงจื้อในสมัยต่อมาได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาในแง่ที่เกี่ยวกับวิญญาณคือการเกิดใหม่ หรือเชื่อว่ามีชาติหน้า และมีการเกิดอีกในชาติต่อ ๆ ไปจนกว่าจะบรรลุดังนิพพาน

ความรักสันโดษและความพอใจในตนเองจะปรากฏเด่นในวรรณกรรมทั่ว ๆ ไปของเกาหลี นอกจากนี้ก็ยังมีอิทธิพลของขงจื้อฝังรากลึกอยู่ในวรรณกรรมเกาหลีด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับมนุษยธรรมนิยม

วรรณกรรมร้อยแก้วในสมัยก่อนอิทธิพลตะวันตกมักจะมีเค้าโครงเรื่องเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ เวทมนต์คาถา คนดีได้รับผลดี คนชั่วถูกลงโทษ ฯลฯ นอกจากนี้ก็กล่าวถึงความซื่อตรงจงรักต่อพระมหากษัตริย์ ความเห็นอกเห็นใจกัน ความเชื่อถือในอาวุโส ความไว้วางใจที่มีต่อมิตร และความต่ำต้อยของผู้หญิง วรรณกรรมร้อยแก้วจำนวนมากกล่าวถึงผู้คนที่เคารพและหวงแหนขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณ

สมัยอิทธิพลตะวันตก

เมื่ออารยธรรมตะวันตกข้าม ยิ่งประเทศเกาหลี โฉมหน้าของวรรณกรรมของเกาหลีก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไป เช่น ศาสนาคริสต์นิกายได้สอนให้รู้จักความสำคัญของแต่ละบุคคลหรือ individualism และลัทธิโซเชี่ยลลิสม์ (Socialism) สอนให้สำนึกถึงความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ทั้งสองสิ่งนี้เป็น “พระเจ้าใหม่” ซึ่งนักเขียนรับไว้ด้วยความศรัทธาทั้งนี้ได้นำมาผสมผสานเข้ากับปรัชญาของศาสนาเกาหลีใหม่ นั่นคือคชะซอนโด-ย็โฮ (Czondo-gyo) ขนบธรรมเนียม

เก่าๆถูกตีแตกไปในวรรณกรรมสมัยใหม่ซึ่งเริ่มขึ้นในศตวรรษที่ 20 อย่างไรก็ตามก็ยังมีเรื่องความรักชาติ และความภูมิใจในประเทศบ้านเกิดเมืองนอน ซึ่งเป็นนิสระมานานยกเว้นเมื่อญี่ปุ่นเข้าครอบครองเป็นเวลาถึง 40 ปี

เมื่อปลายสงครามโลกครั้งที่สองในปี 1945 วรรณคดีเกาหลีก็ฟื้นตัวขึ้น แต่แล้วการแบ่งเขตประเทศออกเป็น สองส่วน คือส่วนเหนือกับส่วนใต้ทำให้ระบบทหารเข้าครอบงำบ้านเมือง ความแตกแยกของชาติทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างคลอนแคลนไม่มีความมั่นคงแน่นอน วรรณกรรมเกาหลีจะฉายให้เห็นชีวิตที่ไร้ความมั่นคงนี้ การต่อสู้เพื่อชาติยังเหลืออยู่บ้างในการแต่งวรรณกรรมมีทั้งวรรณกรรมที่สนับสนุนและต่อต้านคอมมิวนิสต์

หลัง ค.ศ. 1900 วรรณคดีญี่ปุ่นก็ได้รับอิทธิพลอย่างแรงมาจากตะวันตก ทั้งทางด้านความคิดและรูปแบบของวรรณกรรม ร่องรอยของอิทธิพลจีนเกือบหมดสิ้นไปแล้วถึงแม้ว่าในการสื่อสารยังคงใช้ภาษาจีนอยู่บ้างก็ตาม

อิทธิพลจีน ดังที่กล่าวมาแล้วว่าจีนมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมเกาหลี ณ ที่นี้ก็ศึกษาของร่องรอยอิทธิพลจีนบ้างตามสมควร วัฒนธรรมเก่าแก่ของเกาหลีคล้ายวัฒนธรรมจีน ชาวเกาหลีมีความคิดคล้ายคนจีนภาคเหนือดังจะเห็นได้จากวรรณกรรมเก่า ๆ เช่น ในนิทานโบราณและในบทกวีนิพนธ์ อย่างไรก็ตามเกาหลีก็มีรูปแบบที่เป็นของตัวเองเช่นที่เรียกว่า Sijo เป็นกวีนิพนธ์บทสั้น ๆ ไม่เกิน 3 บรรทัด ๆ หนึ่ง ๆ จำกัดพยางค์ไม่เกิน 8-10 พยางค์ ภายใน 3 บรรทัด จะต้องแต่งให้จบความ นับว่าผู้แต่งจะต้องมีความสามารถทางภาษาและทางความคิดสร้างสรรค์สูงมาก

เค้าโครงเรื่องในการแต่งบทประพันธ์เกาหลีซึ่งได้รับอิทธิพลจากจีนก็คือเกี่ยวกับความรัก ความรู้สึก และธรรมชาติ (คล้าย ๆ กับงานของลิโป้)

นิยาย นิยายเก่า ๆ ของเกาหลีมีมาก เรื่องที่เด็กทั้งหลายรู้จักก็คือนิยายเรื่อง อาริรัง (1) เป็นนิยายที่อธิบายถึงจิตใจที่แท้จริงของคนเกาหลี จึงนับได้ว่าเป็นงานระดับชาติ อาริรังเป็นผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งนิสัยใจคอดีมาก เป็นลูกสาวผู้พิพากษาประจำแคว้นแห่งหนึ่งในเกาหลี ผู้ชายที่ทำงานในศาลคนหนึ่งหลงรักอาริรังแต่นางไม่สนใจ ชายคนนั้นจึงคิดหาอุบายเพื่อจะได้อาริรัง ได้ติดสินบนคนใช้ผู้หญิงให้พาอาริรังออกไปนั่งชมจันทร์ที่ศาลาในสวน (ชาวเกาหลีชอบชมจันทร์) พอได้เวลาที่เลี้ยงก็แอบหนีเข้าบ้าน ชายผู้นั้นก็ออกมาขอความรัก แต่อาริรังก็ไม่เอาใจใส่เหมือนเคย ชายผู้นั้นจึงโกรธและแทงอาริรังตายเอาศพฝังไว้แถวนั้นแล้วหนีไป บิดาอาริรังออกตามหาลูกสาวไม่พบคิดว่าคงหนีตามผู้ชายไปก็รู้สึกอับอายต่อตู่ จึงลาออกจากตำแหน่ง มีผู้พิพากษาใหม่มาดำรงตำแหน่งแทน พอผู้พิพากษาใหม่เข้ามาอยู่ในที่พักก็ตายอย่างลึกลับและกะทันหัน ถึงแม้จะมีคนใหม่มาอีกก็ตายอย่างเดียวกันคือตกใจตื่นขึ้นกลางดึกแลเห็นผี ดังนั้นบ้านผู้พิพากษาในแคว้นนั้นจึงได้ชื่อว่าบ้านผีดู ในที่สุดก็มีผู้พิพากษาหนุ่มผู้หนึ่งมารับตำแหน่งและเข้าพักในบ้านผีดูนี้ ชายหนุ่มผู้นี้ตกกลางคืนไม่เข้านอนแต่กลับนั่งสังเกตการณ์อยู่คนเดียว ผีอาริรังก็ปรากฏตัวขึ้นถือธงแดงสามธง (2) มีไม้ปักอกอยู่ด้วย ผู้พิพากษาหนุ่มจึงทักทายกับผีอาริรัง ถามว่าใครเป็นคนฆ่า ผีก็ไม่ตอบได้แต่โบกธงไปมา วันรุ่งขึ้นผู้พิพากษาก็เรียกประชุมข้าราชการ ถามว่าในที่นี้มีใครซื้อธงแดงสามธงหรือไม่ ก็ปรากฏว่ามี ดังนั้นชายเจ้าของชื่อก็ถูกเรียกมาสอบสวน คนใช้ซึ่งทำสวนอยู่นั้นก็ให้การรับ

(1) ในหนังสือของ Zong In-Sob, Folk Tales from Korea, Hollym Seoul, 1972 ให้ชื่อนิทานนี้ในภาษาอังกฤษว่า The Legend of the Virgin Arang หน้า 121-123

(2) ในหนังสือที่อ้างถึงนี้ อาริรัง หรืออารังมิได้ถือธงแดง แต่ได้สนทนากับผู้พิพากษาบอกไว้ว่าใครเป็นคนฆ่าเธอ

สาวภาพ และพาไปดูหลุมฝังศพอาวีรัง พอชุดลงไปก็ปรากฏว่าศพนั้นยังสด
อยู่ไม่เน่าเปื่อย ทั้งนี้เพราะเธอเป็นผู้หญิงที่บริสุทธิ์มิได้ชั่วช้าไปตามความคิด
ของคนอื่น ๆ ตลอดจนแม้แต่บิดาของเธอ

ในปัจจุบันนี้ผู้คุมก็ยังเฝ้าหนานี้กันอยู่ และร้องเพลงบทสั้น ๆ ซึ่งแต่งให้
แก่อาวีรังด้วยความรู้สึกอ่อนโยนละเมียดละไม เนื้อเพลงว่าดังนี้

Arirang(1)

Arirang arirang arariyo,
Arirang hill-pass I am crossing now.
If you run away leaving me behind
your feet will get hurt within two miles.

การที่คนเกาหลีรักหนานิยายเรื่องนี้มาก ทำให้เห็นนิสัยประจำชาติที่
เด่น ๆ ดังนี้

1. ชาวเกาหลีชอบเรื่องที่มีลักษณะเศร้าโศก
2. เชิดชูเกียรติของผู้หญิง ซึ่งมีอยู่อีกมากในทำนองนี้ ในวรรณกรรม
อื่น ๆ ของเกาหลี
3. ทำให้คนเชื่อมั่นว่าการทำความดีเป็นสิ่งยั่งยืน แม้ตายไปแล้วก็ยังผู้
เทิดทูนยกย่องอยู่เสมอ

บทละครและนาฏศิลป์

โดยเหตุที่คนเกาหลีได้รับวัฒนธรรมจีนไว้มาก ดังนั้นจึงรับความสวยงาม
ประณีตมาจากจีนบ้าง นิสัยที่แท้จริงของเกาหลีก็เป็นคนรักสวยรักงาม รักความ
สะอาด มีศิลปะ บ้านเรือนที่อยู่ของเกาหลีดูจากลักษณะภายนอกคล้าย ๆ จีน
แต่ภายในคล้ายญี่ปุ่น ในบ้านญี่ปุ่นมีสิ่งของน้อยที่สุด แต่ของเกาหลีมีศิลปะวัตถุ
สะสมไว้มาก เช่น หีบสลักสวย ๆ จากซึ่งเขียนเป็นลายละเอียดงดงาม บางที

(1) In-sob-Zong, *An Introduction to Korean Literature*, Seoul 1970 p. 230

เขียนเป็นเรื่องราวในนิทาน นอกจากนั้นคนเกาหลีชอบดูละครและนาฏศิลป์
ชอบดนตรีและการร้องเพลง ยกย่องนาฏศิลป์ว่าเป็นของสูง

บทละครของเกาหลีมีเนื้อเรื่องมาจากนิทานเก่าแก่ดั้งเดิมบ้าง ได้มาจาก
จีนบ้าง และจากญี่ปุ่นบ้าง

นาฏศิลป์เกาหลี ยังปรากฏร่องรอยอิทธิพลจีนและญี่ปุ่นอยู่บ้าง เริ่มขึ้น
เช่นเดียวกับชาติอื่น ๆ คือ เป็นระบำปลุกใจในสงครามเพื่อให้กำลังใจแก่นักรบ
และ เริ่มขึ้นจากพิธีศาสนาหรือ sacred dance เช่นใช้ในพิธีทางพุทธศาสนา
บ่อเกิดอีกอย่างหนึ่งของการฟ้อนรำของเกาหลี คือการร้องเพลงหมู ทำให้เกิด
ความบันเทิงใจ ใครจะขยับตัวเคลื่อนไหวไปตามจังหวะเพลง จุดเด่นของ
นาฏศิลป์เกาหลีก็คือการเคลื่อนไหวเท่ากับลำตัว ซึ่งคล้ายกับนาฏศิลป์สเปน

ในละครสวมหน้ากากซึ่งเป็นละครที่พัฒนาถึงจุดสูงสุดนั้นจะมีนาฏศิลป์
ประกอบ โดยคัดเลือกประเภทที่มีลีลางดงาม บางทีก็ใช้นาฏศิลป์แบบต่าง ๆ มา
ปะติดปะต่อกันเป็นเรื่องตามบทละคร ดังนั้นจึงนับได้ว่า ละครและการ
ฟ้อนรำของเกาหลีนั้นเป็นส่วนประกอบของซึ่งกันและกัน